

Правен бюлетин

Брой 112

6 май 2023 – 30 юни 2023 г.

Теми в броя:

Акцент

Европейската комисия публикува проект на делегиран акт с първия набор от европейски стандарти за докладване относно устойчивостта (ESRS)

Приети нормативни актове

Общият регламент за безопасност на продуктите влезе в сила

Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения

Решение на КЕВР за определяне на преференциални цени за изкупуването на електрическата енергия от възобновяеми източници

Проекти на нормативни актове

Европейският парламент одобри Законодателния акт за изкуствения интелект

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за управление на етажната собственост

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронната идентификация

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права

Практика

ВКС ще постанови тълкувателно решение по въпроса кой следва да върне сумата по договор за поръчка, който не може да бъде изпълнен

ВКС с ново тълкувателно решение по въпроси, свързани с приложението на Търговския закон и Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

ВКС постанови тълкувателно решение, според което може да бъде обявен за окончателен предварителен договор по иск на купувач, който не е платил цялата цена

Съдът на Европейския съюз постанови решение, според което съдът няма задължение заради възникнало преюдициално запитване да спира цялото дело

ВКС образува тълкувателно дело относно давностния срок за главницата по договор за банков кредит при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи

Други обнародвани нормативни актове

Акцент

Европейската комисия публикува проект на делегиран акт с първия набор от европейски стандарти за докладване относно устойчивостта (ESRS)

На 9 юни 2023 г. Европейската комисия публикува за консултации проект на делегиран акт с първия набор от европейски стандарти за докладване относно устойчивостта (ESRS) съгласно Директивата за докладване на корпоративната устойчивост (CSRD). Срокът за предоставяне на коментари е до 7 юли 2023 г. Специфичните за определени сектори стандарти, както и стандартите за МСП и за компании извън ЕС ще бъдат приети на по-късен етап чрез допълнителни делегирани актове.

Проектът на делегиран акт се основава на проекта на EFRAG от ноември 2022 г., но Европейската комисия (ЕК) е направила някои съществени промени:

- Всички оповестявания вече подлежат на оценка на съществеността (с изключение на ESRS 1 „Общи изисквания“ за ESRS 2 „Общи оповестявания“);
- Комисията е направила следните промени в стандартите, които според нея се очаква да доведат до значително намаляване на тежестта за компаниите и подпомагат да се гарантира, че стандартите са пропорционални:
 - Всички предприятия могат да пропуснат следната информация през първата година, през която прилагат стандартите: (1) очаквани финансови последици, свързани с неклиматични екологични теми (замърсяване, води, биологично разнообразие и използване на ресурсите); и (2) някои данни, свързани със собствената им работна сила (социална закрила, лица с увреждания, свързани с работата здравословни проблеми и равновесие между професионалния и личния живот).
 - Предприятията с по-малко от 750 служители могат да пропуснат данните за емисиите на парникови

газове от обхват 3 и изискванията за оповестяване, посочени в стандарта за "собствена работна сила", през първата година, в която прилагат стандартите;

- Изискванията за оповестяване, посочени в стандартите за биологичното разнообразие и за работниците във веригата за създаване на стойност, засегнатите общности, потребителите и крайните ползватели през първите две години, през които прилагат стандартите.
- Редица задължителни данни, предложени първоначално от Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG), се превръщат в доброволни данни. Това включва например: планове за преход към биологично разнообразие; определени показатели за "незаетите лица" в собствената работна сила на предприятието; и обяснение защо предприятието може да счита, че определена тема за устойчивост не е съществена.
- Въвеждат се и някои възможности за гъвкавост за някои от задължителните данни по отношение на корупцията и подкупите и по отношение на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, за които може да се счита, че са нарушили правото на лицата да не се самоуличават.
- Има и някои технически изменения, за да се осигури съгласуваност с правната рамка на ЕС и да се осигури оперативна съвместимост с глобалните инициативи за определяне на стандарти.

Заслужава да се отбележи също, че Комисията е направила само няколко промени в препоръките на EFRAG относно съдържанието на плановете за климатичен преход (като например изискването дружествата, докладващи съгласно Регламента за таксономията, да включат обяснение на целите или плановете за привеждане на икономическите си

дейности в съответствие със съответните критерии). Комисията също така поясни, че изискванията по отношение на плановете за действие, целите, политиките, анализа на сценариите и плановете за преход зависят от това предприятието да разполага с тях на първо място. В съответствие с предложението на EFRAG тя поясни, че в случай че предприятието не разполага с план за преход, в него се посочва дали (и ако да, кога) ще приеме такъв.

Следващи стъпки:

Проектът на делегиран акт е отворен за обратна връзка до 7 юли 2023 г. Очаква се проектът да бъде приет от Комисията най-късно до края на август и изпратен до Европейския парламент и Съвета за срок за възражения от 2 месеца (с възможност за удължаване на този период с още 2 месеца). Ако и двамата съзаконодатели не възразят, предложеният проект ще влезе в сила от 1 януари 2024 г. Съветът и Парламентът нямат правомощия да изменят делегирания акт по време на периода на контрол, но могат да наложат вето (ако имат необходимото мнозинство).

Предложеният делегиран акт ще намали регулаторната тежест за докладване за предприятията - по-специално като им позволи да решат дали определени въпроси, свързани с климата/устойчивостта, са съществени за тяхната дейност. Участниците на финансовите пазари обаче са загрижени, че промените ще затруднят получаването на необходимата им информация от дружествата, в които са инвестирали, така че те да могат да спазват собствените си изисквания за финансова отчетност съгласно SFDR, Регламента за таксономията, Регламента за бенчмарковете и изискванията за оповестяване на емисиите в Обхват 3. За инвеститорите и за други ключови заинтересовани страни, включително акционерите, това може да означава по-малко прозрачност по отношение на това как една компания напредва спрямо своите климатични и други ESG цели.

Автор:



Миля Димитрова

Старши консултант, Делойт България

mdimitrova@deloittece.com

Приети нормативни актове

Общият регламент за безопасност на продуктите влезе в сила

На 12 юни влезе в сила Общият регламент за безопасност на продуктите (General Product Safety Regulation - GPSR). Новите правила имат за цел да се справят с промени, които са засегнали безопасността на потребителските продукти през последните две десетилетия, като нарастваща цифровизация, нови технологични разработки и глобализирани вериги за доставки. Тази рамка ще гарантира, че на потребителите се предлагат само безопасни продукти, независимо от произхода на продуктите и дали се продават във физически или онлайн магазини.

Целта на новия Общ регламент за безопасност на продуктите е да гарантира, че всички потребителски продукти на пазара на ЕС са безопасни. Прилага се за нехранителни продукти, независимо дали се продават офлайн или онлайн. Регламентът предвижда предпазна мрежа за потребителите по отношение на безопасността на продуктите или рисковете, които не са регулирани в друго законодателство на ЕС, по-специално чрез:

- ключови елементи като развиващия се характер на продукта или неговата взаимосвързаност при оценката на безопасността на потребителските продукти;
- подобряване на условията за безопасност на продуктите между онлайн и офлайн продажби;

- установяване на специфични изисквания за безопасност на продуктите за онлайн пазари за защита на потребителите срещу опасни продукти, продавани чрез онлайн пазари;
- разширяване на задължението за всички нехармонизирани продукти, внасяни в ЕС, да има икономически оператор в ЕС, отговорен за въпросите, свързани с безопасността на продуктите;
- предоставяне на националните органи на необходимите инструменти, като по този начин засилва правомощията им за правоприлагане;
- осигуряване на ефективно изземване на продукти чрез изискване за директни контакти на потребителите и стандартизирани известия за изземване.

Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения

На 28.06.2023 г. беше приет Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения (ЗИД на ЗЕС), който е изготвен в изпълнение на ангажиментите на Република България като държава членка на Европейския съюз за привеждане на българското законодателство в съответствие с изискванията на чл. 19 „Санкции“ от Регламент (ЕС) 2022/612 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза. В тази връзка, в ЗИД на ЗЕС се правят изменения в глава 21 „Административнонаказателни разпоредби“, като се въвеждат необходимите позовавания и имуществени санкции за неизпълнение на разпоредби от Регламент (ЕС) 2022/612. Предвидени са глоби в размер от 400 000 до 2 000 000 лв. при неспазване на новото изискване операторите да не прилагат цени на едро за обслужване на повиквания към спешна помощ в роуминг. Санкция в размер от 10 000 до 100 000 лв. са предвидени за мобилните оператори, в случай че не информират адекватно

роуминг клиентите за начините за достъп до услугите за спешна помощ в посетената държава членка на Европейския съюз. С промените се въвежда и уредба на системата BG-ALERT за разпространение на съобщения за предупреждение на населението за извънредни ситуации и бедствия.

Решение на КЕВР за определяне на преференциални цени за изкупуването на електрическата енергия от възобновяеми източници

На 30 юни 2023 г. Комисията за енергийно и водно регулиране („КЕВР“) прие Решение № Ц-13/30.06.2023 г. („Решението“) за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, актуализация на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от биомаса и определяне на премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW.

С Решението се определя прогнозната пазарна цена по групи производители в зависимост от първичния енергиен източник за периода 01.07.2023 г. – 30.06.2024 г. в размер, както следва:

- Производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия – 250,27 лв./MWh;
- Производители на електрическа енергия, произведена от вятърна енергия – 231,83 лв./MWh;
- Производители на електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW – 265,67 лв./MWh;
- Производители на електрическа енергия, произведена от биомаса – 260,12 лв./MWh.

С пълния текст на Решението може да се запознаете тук: https://www.dker.bg/uploads/reshenia/2023/res_c_13_23.pdf

Проекти на нормативни актове

Европейският парламент одобри Законодателния акт за изкуствения интелект

Парламентът на ЕС одобри Законодателен акт за изкуствен интелект (AI Act), като предстоят преговори с държавите членки относно крайния вариант на този регламент. Чрез решението си ЕС се стреми същевременно да насърчи иновациите в рамките на държавите в съюза, но и изкуственият интелект (ИИ) да се развива и използва в съответствие с европейските ценности на демокрацията и върховенството на закона. Регламентът ще съдържа разпоредби, които да осигурят безопасност, неприкосновеност на личния живот, прозрачност и човешки надзор при използване на ИИ.

Новите правила предвиждат области, в които използването на ИИ ще бъде изцяло забранено и такива, в които използването му може да доведе до големи рискове. Използването на ИИ за разпознаване на емоции, профилиране от полицията за прогнозиране на потенциални престъпления, извличане на лицеви изображения от интернет с цел създаване на бази данни за разпознаване на лица, ще бъде забранено. Системи с ИИ, които ще се използват за оказване на влияние върху гласоподаватели и резултатите от изборите, ще бъдат приети за високорискови. Системите, които използват ИИ за създаване на съдържание, ще трябва да отговарят на изискванията за прозрачност и да осигурят гаранции срещу генерирането на незаконно съдържание. Правилата ще бъдат част от първия в света законодателен акт, който да регулира изкуствения интелект.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за управление на етажната собственост

Министерският съвет прие законопроект за изменение и допълнение на Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС) като се предвижда улесняване на достъпът до средства за енергийно обновяване в многофамилни жилищни сгради. За да се улеснят инвестициите за енергийна ефективност в многофамилните жилищни сгради, всяка етажна собственост ще може да открие банкова сметка със

специално предназначение за събиране на средства за управление и поддръжка на общите части на етажната собственост.

Променя се и начинът на провеждане на общо събрание на собствениците. В изрично изброени в закона случаи се предвижда възможност общото събрание да се провежда чрез онлайн връзка, не само присъствено. Така се увеличават възможностите за участие на повече лица с цел по-добра комуникация в етажната собственост. В законопроекта е направено предложение и за неприсъствено гласуване на решение на общото събрание. То ще може да се извърши до 7 дни преди провеждане на заседанието чрез декларация, подписана саморъчно и предадена на управителния съвет (управителя), или изпратена на електронна поща, подписана с квалифициран електронен подпис.

С промените се вмениява задължение всеки собственик или ползвател в срок до петнадесет дни от придобиване правото на собственост или ползване на самостоятелен обект в сградата в режим на етажна собственост да подаде декларация за вписване в книгата на етажната собственост на съответните данни.

Регламентира се професионалното управление на етажната собственост в многофамилните жилищни сгради като се въвежда изискването лицата, които управляват и поддържат етажната собственост, да бъдат търговци по смисъла на Търговския закон. Те ще бъдат вписани в специална единна информационна система. Предвижда се ако професионален управител-търговец, който извършва управление на етажна собственост, е без необходимото по този закон удостоверение за регистрация или продължава да осъществява такава дейност след заличаване на регистрацията, да се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв., а при повторно нарушение от 1500 лв. до 2000 лв. За да бъдат вписани в регистъра и да могат да упражняват дейността на територията на страната, професионалните домоуправители-търговци ще трябва да отговарят на определени условия.

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти

Министерският съвет одобри проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). С него се въвеждат мерки по прилагане на Регламент (ЕС) 2022/858 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. С въведените промени се цели позволяване издаването на финансови инструменти по технологията на децентрализирания регистър (ТДР) при запазване на високата степен на защита на инвеститорите, целостта на пазара, финансовата стабилност и прозрачността. ТДР е алтернативен начин да се съхранява информация в бази данни в мрежа от компютри, независими един от друг, като всички в мрежата могат да „виждат“ цялата информация и в зависимост от правата си могат да я допълват.

Със законопроекта Комисията за финансов надзор е определена за компетентен орган, оправомощен да издава и отнема специалните разрешения и свързаните с тях освобождавания по Регламент (ЕС) 2022/858 и да осъществява надзора на дейността на пазарните инфраструктури, основани на технологията на децентрализирания регистър.

Предвиждат се и промени в Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Те са свързани с осигуряване на правна възможност за акционерните дружества, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на многостранна система за търговия, да провеждат общите събрания на акционерите посредством електронни средства.

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронната идентификация

Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за електронната идентификация има за цел да осъвремени концепцията за електронна идентификация, като се предвижда органът, отговорен за изграждането и реализирането на държавната схема за електронна идентификация, да бъде министърът на електронното управление, предвид че политиките за електронна идентификация са в правомощията му. Заинтересованите групи лица

от законопроекта са гражданите, които ще получат електронна идентификация, както и държавната и общинска администрация, чиято работа с документи ще бъде облекчена.

Предвижда се държавната електронна идентификация от МВР да премине към Министерството на електронното управление. Новите текстове на закона предвиждат забрана за въвеждане с подзаконов акт на стикери и други документи, които представят данни, налични в регистри.

Премахването на изискването за квалифициран електронен подпис за заявяването на електронни административни услуги ще доведе до улесняване на достъпа до тях. Изцяло по електронен път ще става и връчване на фишове, актове и наказателни постановления. Предвижда се и автоматизирано напомняне за изтичащи документи като лицензи, лични документи, разрешителни и др.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права

На 23 май 2023 г. в Народното събрание е внесен Законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права („Законопроекта“). Според мотивите на Законопроекта, „научната литература има за фундаментална цел да разпространява знанието до максимално широк кръг от заинтересовани лица с цел прогрес на научното познание. Настоящият режим е неоптимален за постигане на тези цели и не позволява достатъчна прозрачност, въпреки тенденцията за отворено публикуване в последните години. Съществуват редица ограничения, произтичащите от действащите норми, свързани с авторското право и от наложени практики и бизнес модели на публикуване на научна литература.“

Законопроектът предвижда изменения, които въвеждат правото на авторите (учени) да публикуват в публични, некомерсиални хранилища своите публикации преди или след публикуването им в научните журналы, като ограничава издателите на научни журналы да възпират такова некомерсиалното

публикуване. Изменението е ограничено в хипотезите на публично финансиране на научните изследвания.

Според мотивите, с измененията ще бъде постигнат по-добър режим на публичност и разпространение на научна литература, в съответствие със заключенията на Съвета на ЕС относно висококачественото, прозрачно, отворено и справедливо публикуване на научна литература.

Практика

ВКС ще постанови тълкувателно решение по въпроса кой следва да върне сумата по договор за поръчка, който не може да бъде изпълнен

С Определение № 1081 от 12.05.2023 г. на Върховния касационен съд (ВКС) по гр. д. № 4305/2022 г. ВКС приема да отговори на въпрос, свързан с развитието на правото, относно това кой следва да върне дадената сума по договор за поръчка, който не може да бъде изпълнен - довереникът или получилата сумата насрещна страна.

Определението е постановена във връзка със спор между физическо лице (доверител), който е възложил на дружество (довереник) да купи от свое име, но в полза на доверителя МПС от Австрия, като след доставка на автомобила в България правото на собственост да бъде прехвърлено на доверителя. След като дружеството уведомило доверителя, че доставката на автомобила е станала невъзможна, защото автомобилът вече го нямало на паркинга, от който трябвало да бъде репатриран до България, и от дружеството (довереник) не намерили никого в офиса на продавача в Австрия, доверителят поиска да му бъде върната сумата, която той е платил, на отпаднало основание. От дружеството направили възражение, че превели платената от доверителя сума на продавача в Австрия, след като имали изрично одобрение за това, а чак след впоследствие се установила липсата на автомобила и че въпросното МПС е продадено два пъти.

С Решение № 267159 от 31.12.2021 г. на Софийски градски съд (СГС) се отхвърля искът на доверителя срещу дружеството, като се посочва, че събраните по делото доказателства установяват, че невъзможността да изпълни се дължи на причина, която не може да се вмени във вина на ответника (дружеството), поради което на основание чл.81 ал.1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) той не носи отговорност за неизпълнението си. Приема се, че неизпълнението на договора за поръчка се дължи на измамливото поведение на продавача на автомобила, което не може да се вмени във вина на ответника. С оглед положената от ответника грижа и с оглед общото изискване за добросъвестност на търговците, вкл. на територията на ЕС, извършването на измама от търговец следва да се разглежда като непредвидено обстоятелство, което е настъпило независимо и въпреки волята на длъжника по изпълнението (ответника).

Решението на СГС е обжалвано, като в решение № 1079 от 20.07.2022 г. Софийският апелативен съд (САС) отменя решението на СГС и осъжда дружеството (довереник) да плати претендираните близо 70 000 лв. платени за покупка на автомобила.

Решението на САС е обжалвано пред ВКС, като са поставени въпроси пред върховните съдии, които имат за цел да осигурят правилното приложение на закона и правото.

ВКС с ново тълкувателно решение по въпроси, свързани с приложението на Търговския закон и Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

На 31 май 2023 г. Общото събрание на Търговската колегия на Върховния касационен съд (ВКС) прие Тълкувателно решение № 1/2020, с което се дават разяснения по въпроси, свързани с приложението на Търговския закон (ТЗ) и Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ).

Според задължителното тълкуване на ВКС, при смърт на едноличния собственик на капитала, който е и управител на едноличното дружество с ограничена

отговорност, и при бездействие на наследниците му по смисъла на чл. 157, ал. 1, предл. последно ТЗ, дружеството се прекратява по реда на чл. 155, т. 3 ТЗ, вр. чл. 154, ал. 1, т. 5 ТЗ.

Според ВКС е допустим иск с правно основание чл. 74, ал. 1 ТЗ за отмяна на решение на общото събрание на дружество с ограничена отговорност за освобождаване на управител, съединен с иск за отмяна на решение за изключване на управителя като съдружник, взето по предходна точка от дневния ред на същото заседание на общото събрание.

Санкцията по чл. 126 ТЗ е приложима по отношение на съдружник за действия, извършени от него в качеството му на управител, когато същите могат да се квалифицират като нарушения по смисъла на чл. 126, ал. 3, т. 1 – т. 3 ТЗ.

Уведомлението на управителя за заличаването му по реда на чл. 141, ал. 5 ТЗ следва да бъде отправено до дружеството. Легитимирано да го получи от името на дружеството е всяко лице, съгласно да го приеме, с изключение на напускащия управител.

Напускащият по реда на чл. 125, ал. 2 ТЗ съдружник не е легитимиран сам да заяви вписване в ТРРЮЛНЦ на прекратяването на участието му в дружество с ограничена отговорност при бездействие на органите на дружеството.

При обжалване на отказ по чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ в хипотеза на липса на дадени указания от длъжностното лице по регистрацията по чл. 22, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ съдът е длъжен да даде указания за представяне на изискуемите по закон документи и след това да прецени предпоставките за извършване на заявеното вписване, обявяване или заличаване. Съдът няма правомощия да отменя отказа само поради липса на дадени указания по чл. 22, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ от длъжностното лице по регистрацията.

Длъжностното лице по регистрацията следва да извърши вписване в ТРРЮЛНЦ на обстоятелства, свързани с прехвърляне на дружествени дялове, независимо че не са вписани подлежащите на вписване обстоятелства, настъпили в резултат на

предходни разпоредителни сделки с тези дялове, ако спазването на изискванията по чл. 129 ТЗ може да се установи от представените със заявлението документи. Длъжностното лице по регистрацията не следва да извършва вписване в ТРРЮЛНЦ на обстоятелства, свързани с прехвърлянето на дружествени дялове в дружество с ограничена отговорност, възникнали след вписан в регистъра запор върху тези дялове. Отрицателната предпоставка по чл. 129, ал. 1, изр. 2 ТЗ не е приложима при прехвърляне на дялове между съдружници.

Не е допустимо по реда на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ да бъдат обжалвани други актове на длъжностните лица по регистрацията, отразени в електронните регистри, извън отказите, постановени по подадени заявления за вписване, заличаване и обявяване.

ВКС постанови тълкувателно решение, според което може да бъде обявен за окончателен предварителен договор по иск на купувач, който не е платил цялата цена

В Тълкувателно решение № 4/2020 от 09.05.2023 Общо събрание на Гражданска и Търговска колегия (ОСГТК) на Върховния касационен съд (ВКС) прие, че може да се обяви за окончателен предварителен договор, по който има уговорка, че ще се сключи след плащане на цялата цена, по искане на купувач, който не я е платил.

Тълкувателното дело е образувано по следния въпрос, по който е констатирано наличието на противоречива съдебна практика, а именно: *„Може ли съдът, сезиран с иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД на купувача, който не е изплатил напълно договорената цена, да обяви за окончателен по реда и при условията на чл. 362, ал. 1 ГПК предварителен договор за покупко-продажба, съдържащ уговорка, че окончателният договор ще се сключи след заплащане на цялата цена?“*. За да се произнесе по така поставения въпрос, ОСГТК съобрази, че в едни съдебни решения се приема, че неплащането на цената по предварителния договор за покупко-продажба не е основание за отхвърляне на иска по чл. 19, ал. 3 ЗЗД. В други съдебни решения съставите застъпват разбирането, че когато в предварителния договор е уговорено, че правото да се

иска прехвърляне на имота ще се породи след като купувачът заплати цената му и това условие не е изпълнено, то той не може да иска прехвърлянето да се извърши с иска по чл. 19, ал. 3 ЗЗД.

ОСГТК на ВКС намира за правилно първото становище. Според върховните съдии предварителният договор за покупко-продажба е съглашение, по силата на което страните по него поемат насрещни задължения едната да продаде, а другата да закупи обещаната ѝ вещ, на определена цена. Достатъчно е да е спазена формата на договора, когато такава се изисква, а също и да има уговорки относно съществените условия на окончателния договор. При неизпълнение на насрещните задължения на страните по предварителния договор, с оглед целта, за постигането на която е сключен – да се подготви (когато характерът на прехвърлянето изисква това) и извърши впоследствие окончателен продажбен договор, всяка една от тях може да предяви иск за сключване на окончателния договор. Обстоятелството, че купувачът не е заплатил цялата продажна цена, не представлява пречка за успешното провеждане на иска по чл. 19, ал. 3 ЗЗД и в хипотезите, когато това е предвидено като условие на предварителния договор за сключването на окончателния. Самият закон допуска такава хипотеза и регламентира възможността да се обяви за окончателен предварителен договор за покупко-продажба, по който не е платена цялата цена, както и разписва условията, при които се реализира тя. Заплащането на уговорената цена от купувача, дори и когато в предварителния договор е предвидено то да се осъществи преди сключването на окончателния договор, не следва да се разглежда като абсолютна предпоставка за основателността на иска по чл. 19, ал. 3 от ЗЗД и съответно липсата ѝ да има за задължителна последица отхвърлянето на претенцията. Дори и в производството по иска с правно основание чл. 19, ал. 3 от ЗЗД да се установи, че ищецът – купувач е неизправен и неизпълнението на задължението за заплащане на цената не се дължи на обективни причини или на забава на кредитора, това обстоятелство не е пречка за уважаването на иска, когато то не е довело до прекратяване на облигационната връзка между страните.

Съдът на Европейския съюз постанови решение, според което съдът няма задължение заради възникнало преюдициално запитване да спира цялото дело

Решението на Съда на Европейския съюз (СЕС) е по е питане на съдия от Софийски градски съд (СГС). Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз като се търси отговор дали нормата задължава националния съд да спре изцяло производството по главното дело или е достатъчно да спре само онази негова част, която е относима към поставения в преюдициалното запитване въпрос. СЕС прие, че член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална юрисдикция, отправила преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС, да спре главното производство само в частта относно онези негови аспекти, на които би могъл да се отрази отговорът на СЕС по това запитване.

Повод българският съд да се обърне към СЕС е делото за подкуп срещу разследващи полицаи, които са обвинени за това, че злоупотребявали със служебно положение. Защитата на обвиняемите възразява срещу твърдяната от прокурора правна квалификация на деянията като корупционни. Тъй като има въпроси във връзка с правомощието си да преквалифицира съответното деяние, без да информира предварително подсъдимия за това, запитващата юрисдикция отправя преюдициално запитване до СЕС за тълкуването на член 6, параграфи 3 и 4 от Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство. Тази юрисдикция посочва, че от техническа страна няма пречка тя да продължи да разглежда делото, с което е сезирана, и да продължи процеса на събиране на доказателства, за да определи действително ли са налице твърдените деяния и какво е съдържанието им. Тези доказателства според нея нямат връзка с преюдициалните въпроси, които е отправила по дело C-175/22. След като приключи със събирането на въпросните доказателства, запитващата юрисдикция би могла да спре главното производство изцяло, за да

изчака отговора на СЕС по тези въпроси. След като получи този отговор, тя би могла да възобнови разглеждането на делото, евентуално да уведоми подсъдимия за възможната преквалификация на съответните деяния, а след като изслуша страните — да постанови акт по същество. Запитващата юрисдикция смята, че отправянето на преюдициално запитване неизбежно налага спиране на главното производство по въпросите, предмет на това запитване. При все това тя смята, че главното производство може да продължи в други аспекти, които не са предмет на посоченото преюдициално запитване, като, разбира се, не може да се постанови акт по същество, преди да се изчака отговорът на СЕС по тези въпроси. Този подход би позволил да се спести загубата на време, свързана със спирането на делото, а това би способствало за спазването на правото на лицата делата им да бъдат гледани в разумен срок съгласно член 47, втора алинея от Хартата на основните права.

ВКС образува тълкувателно дело относно давностния срок за главницата по договор за банков кредит при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи

С разпореждане от 07.06.2023 г. на председателя на Върховния касационен съд (ВКС) е образувано Тълкувателно дело № № 3/2023 г. за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС по следния въпрос: „При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви – от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост?“.

Наличието на предпоставките за постановяване на тълкувателно решение е обоснована от касационния състав с констатираната противоречива практика по поставения въпрос, обективизирана в постановени по реда на чл. 290 от ГПК решения.

В част от съдебните актове се застъпва становището, че началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит, е моментът на изискуемостта на съответната вноска.

Противно разрешение на поставения въпрос е дадено в други съдебни актове. В решението по т. д. № 1157/2018 г. на ВКС, II т. о., е прието, че приложима по отношение на задължението за главница по договор за банков кредит е общата 5-годишна погасителна давност по чл. 110 ЗЗД, изчислена от датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита, а не кратката 3-годишна давност по чл. 111, б. „в“ ЗЗД, изчислена от датата на падежа на отделните погасителни вноски.

В заключение касационният състав е формирал извода, че противоречивото разрешаване в практиката на ВКС на поставения въпрос, включително и след постановяването на тълкувателното решение по т. д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС, е основание да се предложи на Общото събрание на Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС да постанови тълкувателно решение по него.

Други обнародвани нормативни актове

ДВ, бр. 42 от 12.05.2023 г.

Наредба за изменение на Наредба № 4 от 2018 г. за условията и реда за изплащане, намаляване или отказ за изплащане, или за оттегляне на изплатената финансова помощ за мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

Наредба за изменение на Наредба № 21 от 26 ноември 2015 г. за задължителните минимални резерви, които банките поддържат при Българската народна банка

ДВ, бр. 43 от 16.05.2023 г.

Постановление № 73 от 12 май 2023 г. за приемане на Устройствен правилник на Агенцията по заетостта

ДВ, бр. 44 от 19.05.2023 г.

Постановление № 74 от 15 май 2023 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, приет с Постановление № 243 на Министерския съвет от 1998 г.

Постановление № 75 от 16 май 2023 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

Постановление № 77 от 16 май 2023 г. за създаване на Съвет за развитие при Министерския съвет

Постановление № 78 от 17 май 2023 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2010 г. за търговия на овощен посадъчен материал и овощни растения, предназначени за производство на плодове на пазара на Европейския съюз

ДВ, бр. 45 от 23.05.2023 г.

Постановление № 79 от 18 май 2023 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, приет с Постановление № 183 на Министерския съвет от 2020 г.

Устав на Организацията на обединените нации

Наредба за изменение на Наредба № 7 от 3.10.2019 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство за лечение на неврологичните заболявания

Инструкция за отменяне на Инструкция № Из-547 от 11 март 2013 г. за условията и реда за дейността на дирекция „Специална куриерска служба“ на Министерството на вътрешните работи по осигуряване на военна пощенска свръзка при бедствия, при въвеждане на режим „военно положение“ или „положение на война“

ДВ, бр. 46 от 26.05.2023 г.

Решение № 386 от 23 май 2023 г. за одобряване на Морски пространствен план на Република България 2021 – 2035 г.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-15 от 2010 г. за условията, размерите и реда за

изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

ДВ, бр. 47 от 30.05.2023 г.

Постановление № 80 от 25 май 2023 г. за прилагане на политиката по чл. 1, ал. 5, т. 3.5 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г.

Постановление № 81 от 25 май 2023 г. за изменение и допълнение на Постановление № 182 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2021 г.

Постановление № 82 от 25 май 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с Постановление № 11 на Министерския съвет от 2013 г.

Постановление № 83 от 25 май 2023 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

Решение № 392 от 25 май 2023 г. за допълнение на Решение № 265 на Министерския съвет от 2003 г. за приемане на Списък на физическите лица, юридическите лица, групите и организациите, спрямо които се прилагат мерките по Закона за мерките срещу финансирането на тероризма

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за организацията на работа и състава на Консултативния съвет за сътрудничество между държавните органи и лицата, осъществяващи икономически дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-7 от 17.05.2013 г. за условията и реда за изплащане на пътни пари на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната,

структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия при отиване и връщане от платен годишен отпуск

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-22 от 14.08.2018 г. за условията и реда за изплащане на порционни пари в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-16 от 19 ноември 2019 г. за условията и реда за изплащане на пари за представително облекло на цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16 от 29 март 2018 г. за издаване на лицензи и одобрения, за вписване в регистъра по чл. 19 от Закона за платежните услуги и платежните системи и за изискванията към дейността на операторите на платежни системи с окончателност на сетълмента

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 12.09.2019 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство по нуклеарна медицина

Наредба за изменение на Наредба № 3 от 5 март 2020 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство за лечение на инфекциозни заболявания

ДВ, бр. 48 от 02.06.2023 г.

Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс

Договор № РД-НС-01-3-9 от 22 май 2023 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския зъболекарски съюз за 2020 – 2022 г.

Наредба № 6 от 30 май 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенцията „Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000“, включена в Стратегическия план за развитие на земеделието и

селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.

Наредба № 7 от 30 май 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенцията „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“, включена в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.

Наредба за изменение на Наредба № 49 от 2004 г. за поддържане на картата на възстановената собственост

Наредба за допълнение на Наредба № 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции

Наредба № 12 от 23 май 2023 г. за придобиване на квалификация по професията „Проектант компютърни мрежи“

Наредба за изменение на Наредба № 36 от 15.05.2006 г. за изискванията за психологическа годност и условията и реда за провеждане на психологическите изследвания на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на МПС, на водачи на МПС и на председатели на изпитни комисии и за издаване на удостоверения за регистрация за извършване на психологически изследвания

ДВ, бр. 49 от 06.06.2023 г.

Решение за задължаване на Министерския съвет да изготви доклад във връзка с изпълнението на Решение на Народното събрание за задължаване на Министерския съвет да промени Плана за възстановяване и устойчивост в част енергетика, прието на 12 януари 2023 г.

Постановление № 84 от 31 май 2023 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето, приет с Постановление № 153 на Министерския съвет от 2003 г.

Постановление № 85 от 31 май 2023 г. за отменяне на Правилника за условията и реда за работа на Централната комисия по етика към Министерския съвет по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, приет с Постановление № 239 на Министерския съвет от 2007 г.

Постановление № 86 от 1 юни 2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г.

Постановление № 87 от 1 юни 2023 г. за прилагане на политиката по чл. 1, ал. 5, т. 3.3 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г.

Постановление № 88 от 1 юни 2023 г. за утвърждаване на единни разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства

Постановление № 89 от 1 юни 2023 г. за изменение на Постановление № 45 на Министерския съвет от 2014 г. за преобразуване на държавни културни институти и създаване на Родопски драматичен театър „Николай Хайтов“

Наредба № 13 от 23 май 2023 г. за придобиване на квалификация по професията „Каменоделец“

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-3 от 3.02.2020 г. за психологичното осигуряване в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

Решение № 139 от 11 май 2023 г. за изменение и допълнение на Правилата за свободно използване на радиочестотния спектър

ДВ, бр. 50 от 09.06.2023 г.

Постановление № 90 от 2 юни 2023 г. за приемане на Правилник за дейността на Съвета по националния радиочестотен спектър

Постановление № 91 от 2 юни 2023 г. за изменение и допълнение на Постановление № 480 на Министерския съвет от 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на финансите за 2022 г.

Постановление № 92 от 7 юни 2023 г. за изменение на Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, приет с Постановление № 229 на Министерския съвет от 2009 г.

Правилник за устройството и дейността на Центъра за спешна медицинска помощ по въздуха

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството, функциите и дейността на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“

Наредба № 14 от 23 май 2023 г. за придобиване на квалификация по професията „Организатор в дървообработването и производството на мебели“

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление

Правила за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия

ДВ, бр. 51 от 13.06.2023 г.

Правилник за отменяне на Правилника за устройството и дейността на Института за специална техника

Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 7 от 2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

ДВ, бр. 52 от 16.06.2023 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия

Указ № 90 за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, приет от 49-ото Народно събрание на 2 юни 2023 г., и мотивите към указа

Постановление № 93 от 14 юни 2023 г. за изменение на нормативни актове на Министерския съвет

План за действие по Програмата за страната 2023 – 2027 между правителството на Република България и Фонда за децата на ООН (УНИЦЕФ)

Двугодишен застъпващ се работен план за 2023 – 2024 г.

Наредба № Н-4 от 2 юни 2023 г. за условията и изискванията, на които трябва да отговарят площадките за съхраняване или третиране на отпадъци, за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и за транспортиране на производствени и опасни отпадъци

Наредба за отменяне на Наредба № 7 от 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци

Наредба за изменение на Наредба № 15 от 21.11.2019 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство за лечение на гастроентерологичните заболявания

ДВ, бр. 53 от 20.06.2023 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за

2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г.

Наредба за изменение на Наредба № 3 от 19.09.2019 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство по клинична хематология

ДВ, бр. 55 от 27.06.2023 г.

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи

ДВ, бр. 56 от 30.06.2023 г.

Закон за допълнение на Закона за туризма

Постановление № 95 от 27 юни 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, приета с Постановление № 74 на Министерския съвет от 2011 г.

Наредба № 9 от 26 юни 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите „Биологично растениевъдство“ и „Биологично пчеларство“, включени в Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции

Наредба за изменение на Наредба № 4 от 2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за

подпомагане по интервенции за подпомагане на площ
и за животни

Решение № 170 от 15 юни 2023 г. за изменение на
Общите изисквания при осъществяване на
обществени електронни съобщения

Поправка в Наредбата за изменение и допълнение на
Наредба № Из-2539 от 17 декември 2012 г. за
определяне максималния размер на контролните
точки, условията и реда за отнемането и
възстановяването им, списъка на нарушенията, при
извършването на които от наличните контролни точки
на водача, извършил нарушението, се отнемат точки
съобразно допуснатото нарушение, както и условията
и реда за издаване на разрешение за провеждане на
допълнително обучение (ДВ, бр. 27 от 2023 г.)

За контакти:



адв. Звезделина Филова
Старши Мениджър,
Ръководител на правната практика за България
zfilova@deloittece.com



Надя Елчинова
Адвокат
nelchinova@deloittece.com

Редакционен екип:



Ирена Колева
Старши адвокат
ikoleva@deloittece.com



Кристиан Немцов
Адвокат
knemtsov@deloittece.com



Александър Александров
Правен сътрудник
alaleksandrov@deloittece.com



Адела Петрова
Правен сътрудник
adepetrova@deloittece.com



Серафим Стойновски
Правен сътрудник
stoyanovskii@deloittece.com

Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“
бул. „Ал.Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
<http://www.deloitte.bg>

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество – член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и всяко дружество член на ДТТЛ и свързаните с него дружества са отговорни единствено и само за своите собствени действия и бездействия, но не и за тези на останалите. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“) или някое от дружества – членове на глобалната мрежа или свързани с тях дружества (заедно наричани „Организацията на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант.

Не се дават декларации, гаранции или ангажменти (изрични или подразбиращи се) по отношение на точността или пълнотата на информацията в това съобщение и никой от ДТТЛ, неговите дружества-членове, свързани лица, служители или агенти не носи отговорност за загуба или вреда, която възниква пряко или косвено във връзка с което и да е лице, разчитащо на това съобщение. ДТТЛ и всяко от неговите дружества-членове и свързаните с тях дружества са отделни и независими дружества.

© 2023. За информация се свържете с Делойт в България.